

Goveda.

Kako smo vidjeli, gojenje goveda i njihov razmjer, ostavlja pod svakim vidom, mnogo da se saželi, tako da se može reći, da u pokrajini nema pravog timarenja ovih životinja, kakovo se u obće tjera. Pravo se timarenje osniva na dobro shvaćenom upotrebljavanju odhranjenika, koji u pravom i zdravom razmjerju bivaju opredjeljeni za prodaju kao telad, ili za dalnje pitanje bilo kao životinje za razplod, bilo kao volovi. Ovdje je kod nas, može se reći svuda, običaj držati telčice osobito za to da se bude imalo volova ili da se uzmognu prodati kad su ponešto odrasli, te je stog teletina ponešto rjedka; nu, kako se je gori opazilo, telci se veoma kasno potuku, kad imaju godinu i po ili 2 godine, stoga sliedi da oni usljed pustopašice, služe obično za razplod, kad nisu još za to sposobni, što sačinjava preveliku nepriliku glede razploda. Treba pak znati da je ovakvo postupanje od velike štete za onoga koji drži te životinje, jer od takva teleta ne bude nikad jaka i dobro razvijena vola, te ako ga prodade, ne unovči onoliko koliko se hoće da mu bude izplaćen trošak za hranitbu, jer prodajna ciena za takve glave životinja, koja nije ni tele, ni bik, ni vo ne može da bude nego posve nizka. Iz toga sliedi da se nemože ni govoriti u Dalmaciji o pasminama ili o osobitim uzorcim volova, jer su današnje životinje u obće zakržljavile i jer taman prikazuju zbog svakovrstnih slučajnih križanja obilježja najrazličitija i skroz neprilična.

Stojeći ovako stvari, htijuć korjenito poboljšati u pokrajini stanje goveda, prikaziva se kao stvar naravna, da se mora nastojati za uvođenje, razplodjivanje i razprostranjivanje teli dobrih bikova koli krava, a to obilježja odgovarajućih raznim zahtjevima. Kako smo vidjeli ovo bi bio zadatak postaja za uzgoj, koje bi morale biti uređene tako, da budu mogle poslovati po sebi kao postaje za opasanje, i da budu u stanju pak dati životinja za zavedenje sličnih postaja u mjestima udaljenijim od njihova boravišta. U tu bi se svrhu mogli povjeriti prikladni bikovi, privatnimi vještim osobama uz obične pogodbene uvjete, koje se svedu u tom da se svaki zakupnik obveže držati bika za tri godine dana u dobrom hranidbenom stanju, da će ga upotriebiti da opase ne manje od 60 a ne više od 100 krava na godinu, izdavajuć vlastnicima opasanih krava izkaznicu opasanja na temelju redovitog pokaznika sa maticom i kćeri; da ga neće pripustiti skakanju više od 2 puta na dan; da neće zahtjevati nikakve pristojbine za opasanje, i da će se podvrći nadziranju i kontroli poslovača za to odredjenih od c. k. Namjesništva; kao na-